

Nr. 176 | September 2002

Bæredygtig vækst – hvordan?

Fra ord til handling: Borgere giver gode råd til politikerne om bæredygtig udvikling

- Danske borgere bidrager til verdensstopmødet > Der er langt fra Danmark til Johannesburg, hvor alverdens stats- og regeringsledere er samlet for at gøre verden mere bæredygtig. Alligevel bliver topmødet sikkert fulgt med særlig interesse af mere end 200 borgere fra Herning, Odense og Glostrup. De står nemlig bag "Borgernes Idékatalog" til de danske politikere.
- Politikere begavet med forslag > Om forbrug, livsstil, miljø og teknologi formulerer borgerne ikke mindre end 82 udfordringer for en bæredygtig udvikling. Og 234 forskellige midler til at tackle udfordringerne med. Blandt topscorerne er producentansvar samt prisudligning mellem miljøvenlige og almindelige varer.
- Amter og kommuner kan tage over hvor stats- og regeringslederne slipper > Alle landets amter og kommuner skal have hver deres strategi færdig for en lokal bæredygtig udvikling næste år - en Agenda 21-strategi. 41 procent af dem er startet. Borgerne er her en vigtig aktør. Teknologirådet bidrager gerne ved denne proces.
- Dette nyhedsbrev rapporterer om Borgernes Idékatalog - resultaterne fra Teknologirådets tre borgerhøringer om Bæredygtig vækst - hvordan? afholdt i samarbejde med Herning, Odense og Glostrup kommuner. Et resumé fra "Borgernes Idékatalog" er vedlagt nyhedsbrevet.*

Borgerne er ikke i tvivl om, at vi i Danmark skal arbejde aktivt for at fremme bæredygtig udvikling. Både fordi de vurderer, at der er grund til at være bekymret på en række områder, hvor folkesundhed, ressourceforbrug, forurening, klimaforandringer, globale uligheder er blandt de vigtigste. Og fordi der er områder, hvor der helt indlysende må og kan gøres noget – fx når det gælder affald, transport, fødevarer, kemikalier og energi.

Den absolut største udfordring vurderer borgerne på de tre borgerhøringer, er, hvordan vi får flere til at tage et ansvar for en bæredygtig udvikling. Men der skal være plads til individuelle løsninger – individet frem for systemet – når der satses på bæredygtig udvikling. Udfordringer, der handler om at sikre det enkelte menneskes livskvalitet og sociale velfærd,

fik en tredjeplads, da borgerne prioriterede på høringerne.

Fornuftig brug af ressourcerne og begrænsning af affaldsmængderne er ofte to sider af samme sag, og et vigtigt mål for bæredygtig udvikling, er borgerne på de tre høringer enige om. Hvorfor ikke udvikle produkterne, så mest muligt kan genbruges – eller nedbrydes. Det sparer både affald og ressourcer. Ofte er argumenterne ren snusfornuft: Hvorfor lade være med at gøre noget, der er godt. Den rette kombination er forskning og udvikling af renere teknologier, belønning af miljøvenlig adfærd – politikerne kan være med til at skabe rammerne for begge dele – samt det enkelte menneskes omtanke. Hvis vi kan lære at slukke lyset og spare på vandet, så kunne vi måske også blive bedre til at bruge bilen mere fornuftigt og miljøvenligt.

Udgiver

Teknologirådet
Antonigade 4
DK - 1106 København K
Tel. 33 32 05 03
rtt@tekno.dk

Redaktion

Morten Jastrup (ansv.)
Mette Bom
Ida Leisner

Abonnement

Gratis pr. email
Tilmelding på:
rtt@tekno.dk
Tidligere nyheds-
breve findes på:
www.tekno.dk/rtt.htm

Ja til ansvar, men på betingelser

Borgerne der deltog i høringerne understreger, at vi som enkeltpersoner har et ansvar for at dreje udviklingen i den bæredygtige retning, vi ønsker. Vi har et ansvar hver gang vi fylder indkøbskurven med tilbudskaffe og sprøjtede grøntsager fra Spanien, kører korte ture i bilen, smider farligt affald i skraldebøtten eller frådser med elektricitet og vand.

Men borgerne savner flere og bedre muligheder for at handle anderledes. Det skal være nemt at opføre sig bæredygtigt. Det er bare svært at købe miljørigtigt ind, når varedeklARATIONER er uforståelige eller helt mangler. Og svært at vælge økologiske fødevarer, når mange af dem er meget dyrere end de konventionelle. Hvorfor skal man i øvrigt ikke betale *alle* omkostninger ved en hormonforstyrret hårshampoo – også for miljøet, for drikkevandet.

Andre må tage et ansvar for at give forbrugerne flere valgmuligheder.

Med opfordringen "Giv politikerne nogle gode råd" har et tilfældigt udsnit af byens borgere på borgerhøringer i tre landsdele formuleret deres bud på hvilke udfordringer, de ser for at sikre en bæredygtig udvikling. Og hvilke midler politikerne skal bruge. Samtlige svar fra borgerne har Teknologirådet samlet i "Borgernes Idékatalog", som i maj blev overrakt til miljøministeren og Folketingets miljøpolitiske ordførere. Samtidig modtog Folketingets medlemmer og samtlige landets folkevalgte politikere i amter og kommuner kataloget med posten. Idékataloget er et bidrag til Danmarks deltagelse i verdenstopmødet og til den kommende udmøntning af Danmarks nationale strategi for en bæredygtig udvikling.

Producentansvar

Producenterne skal forpligtes til at tage de udtjente produkter retur, til at oplyse om produkternes indhold og tilblivelsesproces, i det hele taget forpligtes til at tage ansvaret for produkternes livscyklus. Borgerne håber, at det vil tilskynde producenterne til at udvikle produkter, som lettere kan nedbrydes eller genanvendes uden at skade miljøet, tære unødigt på ressourcerne og øge affaldsmængderne.

Prisudligning

Politikerne må til gengæld skabe de rammer, der gør det lettere for andre at fremme bæredygtig udvikling. Økonomiske incitamenter i form af belønning til de virksomheder, der fremstiller fuldstændigt nedbrydelige eller genanvendelige produkter, momsdifferentiering så miljørigtige varer bliver billigere, og målrettede grønne afgifter direkte til miljøforbedringer – fx udvikling af alternativ energi.

Mange af borgernes forslag sigter på at gøre de miljørigtige valg billigere og udligne prisforskelle mellem de miljø- og sundhedsbelastende og de uskadelige produkter.

I hver af de tre værtskommuner for borgerhøringerne arbejder man nu videre med resultaterne fra høringerne i forhold til kommunens Agenda 21 strategi for en lokal bæredygtig udvikling, en strategi som alle amter og kommuner skal have på plads inden udgangen af 2003.

Borgernes Idékatalog overrakt til regering og Folketing

En miljøminister og seks miljøpolitiske ordførere modtog på regeringens og Folketingets vegne i maj Idékataloget ved offentliggørelsen på Borup Højskole.

I sin takketale roste miljøminister Hans Chr. Schmidt (V) de 200 borgeres indsats i høje toner og fremhævede at Idékataloget viser hvor mange gode idéer, der er at hente ved at spørge befolkningen til råds. "Miljøpolitikken har ikke mange chancer i fremtiden, hvis ikke det bærende element er inddragelse af befolkningen."

Samtidig glædede Hans Chr. Schmidt sig over at der, som han så det, "er store overensstemmelser mellem borgernes synspunkter i Idékataloget og den politik, regeringen lægger op til". Især virkemidlet 'prisudligning' eller 'sande priser' så ministeren faldte fint i tråd med regeringens intentioner om at udvikle en grøn markedsøkonomi.

"Borgerhøringerne peger også på producentansvar som et vigtigt virkemiddel. Det er jeg meget enig i. Det er selvfølgelig en producents ansvar at en vare er i orden og fx ikke indeholder farlige stoffer – sådan må det være", som han sagde. Også anbefalinger om flere produktoplysninger kunne ministeren tilslutte sig, "- Det er naturligvis afgørende at forbrugerne kan træffe deres valg på basis af seriøse oplysninger om produkterne, herunder deres virkning på miljøet."

Brugen af kemikalier i samfundet optog mange borgere og også her var der ministeriel opbakning: "- Kemikalier er et af de konkrete områder, der peges på, og det er efter min mening et af de allervigtigste."

En borger fra Odense spurgte ved overrækkelsen ministeren hvorfor politikerne ikke vil tillade differentieret moms, som tilgodeser miljøvenlige varer via lavere momssats? Hans Chr. Schmidt svarede at politikerne tidligere har talt om brug af differentieret moms, men han ville forsøge at tage spørgsmålet op igen.

Udgiver

Teknologirådet
Antonigade 4
DK - 1106 København K
Tel. 33 32 05 03
rtt@tekno.dk

Redaktion

Morten Jastrup (ansv.)
Mette Bom
Ida Leisner

Abonnement

Gratis pr. email
Tilmelding på:
rtt@tekno.dk
Tidligere nyhedsbreve findes på:
www.tekno.dk/rtt.htm

Jørn Jespersen (SF) fandt at "det vigtigste ved Idékatalogets mange råd og anbefalinger måske er den bagvedliggende proces – borgerhøringerne - som det er væsentligt for os at studere nøjere og sige: Hvad er det egentlig, der er blevet lært ved at borgere i tre kommuner er gået sammen om at diskutere de her ret vanskelige og ret komplekse problemstillinger. Har det sat noget i gang, som kan tænkes at slå rod lokalt, og som man måske kunne tage erfaringerne og bygge videre på og måske bruge dem andre steder?"

"At skabe sammenhæng mellem lokale, folkelige, engagerede debatter og så det politiske system, det er vigtigt", vurderede Jørn Jespersen og så gerne at politikerne gjorde brug af borgernes anbefalinger, "jeg kunne godt have som personlig ambition at ikke bare ét, men flere af borgernes forslag kommer ind i den politiske proces."

Formand for Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, Eyvind Vesselbo (V), stillede sig også op i køen af skulderklap til borgerne. " - Det der er vigtigt for mig er at der overhovedet er taget initiativ til at lave sådan noget og at der er kommet det fine resultat ud af det. Den næste del er at politikerne kan lave de love og regler og vejledninger, der skal til så borgerne kan tage deres ansvar."

Pernille Blach Hansen (S) fremhævede et konkret forslag fra borgerne, " - at sige at varens pris skal afspejle miljøomkostningerne, det er en af de måder vi politikere kan bruge jeres anbefalinger på." Også hun var imponeret over borgernes engagement, og så samtidig en opgave for politikerne, nemlig "at det er en politisk udfordring at få Agenda 21 til at fungere lokalt. At få de opgaver ud i kommunerne. At få kommunerne til at tage depechen, så man i den enkelte kommune også engagerer folk."

En udskrift af talerne og debatten ved overrækkelsen af Borgernes Idékatalog kan ses på www.tekno.dk.

Om Teknologirådets Borgerhøring:

Høringerne fandt sted tre lørdage i tre landsdele i januar 2002. 1000 tilfældigt udvalgte borgere i alderen 20 til 65 år var inviteret til at være med i Hørning Kongrescenter, Odense Rådhus og på Vestervangskolen i Glostrup. Mellem 60 og 80 borgere deltog på hver høring. Resultatet fra hver høring var et idékatalog med borgernes forslag og anbefalinger, som deltagerne og kommunalpolitikere fik med hjem. I "Borgernes Idékatalog" har Teknologirådet samlet alle tre kataloger til ét. Læs mere om borgerhøringerne i idékataloget.

Teknologirådet har gennemført borgerhøringerne i samarbejde med en arbejdsgruppe, som består af:

Bo Feierskov, tekstforfatter, Valør & Tinge A/S
Henrik Kærgaard, udviklingschef, civ.ing., Niras A/S
Ia Brix Jensen, projektleder, Agenda 21, Danmarks Naturfredningsforening
Jeppe Læssøe, projektleder, cand.psyk., phd, Danmarks Miljøundersøgelser
Jørn Thulstrup, direktør, cand. polit., Institut for Konjunkturanalyse
Per Paludan Hansen, sekretariatschef, Liberalt Oplysningsforbund

Mette Seier Helms har været proceskonsulent på borgerhøringerne.

Fra Teknologirådet har deltaget:

Anne Funch Rohmann, projektleder, tlf. direkte 33 45 53 64, e-mail afr@tekno.dk
Ida Leisner, projektleder, tlf. direkte 33 45 53 55, e-mail il@tekno.dk
Morten Andreasen, projektmedarbejder
Vivian Palm, projektsekretær

Teknologirådet har som led i projektet udgivet følgende materiale:

"Bæredygtig vækst – hvordan?" Et debatoplæg om forbrug, livsstil, miljø og teknologi. Teknologirådet, 2002.

"Borgernes Idékatalog" – Resultater fra tre borgerhøring om "Bæredygtig vækst – hvordan?" Teknologirådet, 2002.

Begge kan fås i Teknologirådet, telefon 33 32 05 03, e-mail tekno@tekno.dk eller hentes fra Teknologirådets hjemmeside www.tekno.dk

Læs mere om Teknologirådets projekt, borgerhøringerne og bæredygtig udvikling på www.tekno.dk under "Bæredygtig vækst – hvordan".

Fra rådet til tinget udgives af Teknologirådets sekretariat.

Dette nummer er skrevet af projektleder Anne Funch Rohmann og projektleder Ida Leisner.

De sidste fem numre Fra rådet til tinget er:

175: *Hormonforstyrrelser*

173: *Virker alternativ behandling?*

172: *IT i skolen ikke et mål i sig selv*

171: *Fremtidens ældre*

170: *Digital ophavsret*

Udgiver

Teknologirådet
Antonigade 4
DK - 1106 København K
Tel. 33 32 05 03
rtt@tekno.dk

Redaktion

Morten Jastrup (ansv.)
Mette Bom
Ida Leisner

Abonnement

Gratis pr. email
Tilmelding på:
rtt@tekno.dk
Tidligere nyhedsbrev
findes på:
www.tekno.dk/rtt.htm

Teknologirådets borgerhøringer: Bæredygtig vækst – hvordan?

Resumé fra "Borgernes Idékatalog"

Rundt regnet 200 borgere deltog i januar 2002 i Teknologirådets tre høringer i Herning, Odense og Glostrup om "Bæredygtig vækst – hvordan?", hvor deres arbejde resulterede i udpegning af 82 udfordringer og 234 midler i alt.

Borgerne er ikke i tvivl om, at vi i Danmark skal arbejde aktivt for at fremme bæredygtig udvikling. Både fordi de vurderer, at der er grund til at være bekymret på en række områder, hvor folkesundhed, ressourceforbrug, forurening, klimaforandringer, globale uligheder er blandt de vigtigste. Og fordi der er områder, hvor der helt indlysende må og kan gøres noget – fx når det gælder affald, transport, fødevarer, kemikalier og energi.

Det går igen, at ressourcerne skal bruges med omtanke. Hvorfor ikke udvikle produkterne, så mest muligt kan genbruges – eller nedbrydes. Det sparer både affald og ressourcer. Også energi skal vi udnytte effektivt og ressourcebevidst, og potentialerne i de vedvarende energikilder skal udforskes. Gevinsten vil være mindre forurening, renere miljø, mere natur. Ofte er argumenterne ren snusfornuft: Hvorfor lade være med at gøre noget, der er godt. Den rette kombination er forskning og udvikling af renere teknologier, belønning af miljøvenlig adfærd – politikerne kan være med til at skabe rammerne for begge dele – samt det enkelte menneskes omtanke. Hvis vi kan lære at slukke lyset og spare på vandet, så kunne vi måske også blive bedre til at bruge bilen mere fornuftigt og miljøvenligt.

Borgerne der deltog i høringerne understreger, at vi som enkeltpersoner har et ansvar for at dreje udviklingen i den bæredygtige retning, vi ønsker. Vi har et ansvar hver gang vi fylder indkøbskurven med tilbudskaffe og sprøjtede grøntsager, køber korte ture i bilen, smider farligt affald i skraldebøtten eller frådser med elektricitet og vand.

Men borgerne savner flere og bedre muligheder for at handle anderledes. Det skal være nemt at opføre sig bæredygtigt. Det er bare svært at købe miljørigtigt ind, når varedeklarationer er uforståelige eller helt mangler. Og svært at vælge økologiske fødevarer, når mange af dem er meget dyrere end de konventionelle. Hvorfor skal man i øvrigt ikke betale *alle* omkostninger ved en hormonforstyrret hårshampoo – også for miljøet, for drikkevandet.

Andre må tage et ansvar for at give forbrugerne flere valgmuligheder.

En sammentælling af hvilke midler borgerne foretrækker viser følgende prioritering:

1. *Producentansvar (93 stemmer)*
2. *Prisudligning (50 stemmer)*
3. *Information om produkt eller ydelse (44 stemmer)*
4. *Dialog, oplysning, ansvar (42 stemmer)*
5. *Sande priser (34 stemmer)*

Producentansvar

Producenterne skal forpligtes til at tage de ud-tjente produkter retur, til at oplyse om produktens indhold og tilblivelsesproces, i det hele taget forpligtes til at tage ansvaret for produkternes livscyklus. Borgerne håber, at det vil tilskynde producenterne til at udvikle produkter, som lettere kan nedbrydes eller genanvendes uden at skade miljøet, tære unødigt på ressourcerne og øge affaldsmængderne.

Prisudligning

Politikerne må til gengæld skabe de rammer, der gør det lettere for andre at fremme bæredygtig udvikling. Økonomiske incitament i form af belønning til de virksomheder, der fremstiller fuldstændigt nedbrydelige eller genanvendelige produkter, momsdifferentiering så miljørigtige varer bliver billigere, og målrettede grønne afgifter direkte til miljøforbedringer – fx udvikling af alternativ energi. Mange af borgernes forslag sigter på at gøre de miljørigtige valg billigere og udligne prisforskelle mellem de miljø- og sundhedsbelastende og de uskadelige produkter.

Sande priser

Borgerne har ikke direkte taget stilling til, hvad deres forslag koster i kroner og ører. Men de er selvfølgelig opmærksomme på, at det er nødvendigt at foretage nogle samfundsmæssige prioriteringer. Og at det er lettere at gøre bæredygtig adfærd til en sport for mange flere mennesker, hvis det er nemt og ikke presser husholdningsbudgettet i familien Danmark alt for hårdt.

"Sande priser" kunne være en idé til at fremme bæredygtige valg ud fra pengepungen. En række forslag fra borgerne går på, at varerne prissættes efter de miljø- og ressourcemæssige omkostninger ved at producere, anvende og bortskaffe et produkt.

Udgiver
Teknologirådet
Antonigade 4
DK - 1106 København K
Tel. 33 32 05 03
rtt@tekno.dk

Redaktion
Morten Jastrup (ansv.)
Mette Bom
Ida Leisner

Abonnement
Gratis pr. email
Tilmelding på:
rtt@tekno.dk
Tidligere nyheds-
breve findes på:
www.tekno.dk/rtt.htm

Information om produkt eller ydelse

Prisen er imidlertid ikke det eneste borgerne foreslår når det gælder at fremme et fornuftigt forbrugervalg. Oplysninger om, hvad varerne indeholder af kemikalier og tilsætningsstoffer, hvordan de er fremstillet og hvilke effekter det har på mennesker og miljø skal fremgå på en enkel og forståelig måde. Det ansvar må hvile på producenterne, men der skal kontrol til, fra uvildige instanser, myndigheder.

Borgerne foreslår både fuld varedeklaration og brug af miljømærker.

Dialog, oplysning, ansvar

Den største udfordring til bæredygtig udvikling er ifølge borgerne der deltog på de tre borgerhøringer at løfte vidensniveauet i befolkningen, så flere forstår sammenhængen mellem forbrug, adfærd og ressource- og miljøbelastning. Kun ved at kende konsekvenserne af sin adfærd, kan man ændre holdning og handle anderledes, vurderer borgerne. Oplysning og undervisning lige fra skolealderen, kampagner i medierne går igen som forslag til tackle ikke bare denne udfordring, men også mange af de andre.

Men borgerne ønsker også mere dialog, mere borgerinddragelse. Både ved at blive hørt og inddraget i politiske beslutninger, og ved selv at gøre et stykke arbejde i sit nærmiljø. Borgerne der deltog i disse tre høringer er ikke tilfredse med blot at være forbrugere.

Ti temaer

Borgernes arbejde på høringerne er resulteret i et broget og mangfoldigt katalog over udfordringer og idéer, forslag, anbefalinger til politikerne. Men også en klar fokusering – der er afgjort noget, der er vigtigere end andet. Det fremgår af de prioriteringer, som borgerne foretog efter at have lagt deres bud på udfordringer og midler frem.

Viden og oplysning – konsekvenser og ansvar (149 stemmer)

Den absolut største udfordring, vurderer borgerne, er, hvordan får vi flere til at tage et ansvar for en bæredygtig udvikling. Et vigtigt mål er, at vidensniveauet bliver hævet og ansvarligheden øget. Både i befolkningen i al almindelighed og blandt politikere og virksomheder/ producenter. Mange flere mennesker må blive bevidste om sammenhængen mellem forbrug, adfærd og ressource- og miljøbelastning.

Affald og produkters livscyklus (106 stemmer)

Fornuftig brug af ressourcerne og begrænsning af affaldsmængderne er ofte to sider af samme sag, og et vigtigt mål for bæredygtig udvikling, er borgerne på de tre høringer enige om. Udfordringer

om affald og produkters livscyklus er den næststørste udfordring.

Borgernes harme over, at overflødig emballage tærer på ressourcerne er ikke til at tage fejl af. Det samme gælder problemerne med at skaffe sig af med udtjente køleskabe, computere, biler osv. på en miljøvenlig måde. De skal tilbage til producenterne, som må have ansvaret for at bortskaffe disse produkter. Det kan måske tjene til at fremme en udvikling af materialer, som er fuldt nedbrydelige eller genanvendelige.

Mennesket i centrum (99 stemmer)

Bæredygtig udvikling på ressource- og miljøområdet skal gå hånd i hånd med social velfærd og livskvalitet for det enkelte individ. At sætte mennesket i centrum for bæredygtig udvikling ligger mange af borgerne stærkt på sinde. Der skal være plads til individuelle løsninger – individet frem for systemet – når der satses på bæredygtig udvikling. Udfordringer, der handler om at sikre det enkelte menneskes livskvalitet og sociale velfærd, fik en tredjeplads, da borgerne prioriterede på høringerne.

Det globale perspektiv (66 stemmer)

Det menneskelige (mellem-) aspekt træder også frem i de udfordringer, der omhandler forskelle mellem den rige og den fattige del af verden. Miljøproblemer, befolkningstilvækst, folkevandringer, ressourcefordelingen mellem rige og fattige lande, fælles værdier og krav til produktionen, at sikre verdensfreden, skabe grobund for udvikling og give større indflydelse på egne vilkår er nogle af argumenterne for nødvendigheden af at inddrage det globale perspektiv. På høringerne i Odense og Herning fik de globale udfordringer en meget høj prioritet. Samlet bliver de globale udfordringer placeret på en femte plads.

Transport i konflikt med miljø og ressourcer (71 stemmer)

Den måde vi løser vores transportbehov er ligesom affaldsproblematikken en meget håndfast udfordring til ønsket om en bæredygtig udvikling. Udfordringen er mangesidig – borgerne tager fat i både godstransport og persontransport, i den kollektive trafik og nødvendigheden af at udvikle brændstofteknologien. De foreslår en mere økonomisk og fornuftig omgang med transport – fyld lastbilen op og drop småkørsel. De anbefaler politikerne at satse på mere, bedre og billigere kollektiv transport, på at fremme af den teknologiske udvikling indenfor transportmidler og brændsel mm.

Udfordringer om transport indtager en fjerdeplads i borgernes prioritering.

Udgiver

Teknologirådet
Antonigade 4
DK - 1106 København K
Tel. 33 32 05 03
rtt@tekno.dk

Redaktion

Morten Jastrup (ansv.)
Mette Bom
Ida Leisner

Abonnement

Gratis pr. email
Tilmelding på:
rtt@tekno.dk
Tidligere nyhedsbrev
findes på:
www.tekno.dk/rtt.htm

Økologi og fødevarer (59 stemmer)

Bedre kvalitet og sunde fødevarer uden unødvendige tilsætningsstoffer, sunde produktionsmetoder og bedre oplysning om varerne er mål for den udvikling, borgerne ønsker. De efterlyser politiske initiativer på området, ikke mindst at tilstræbe ens priser på økologiske og ikke økologiske varer. Varedeklarationer skal fortælle, hvilke tilsætningsstoffer maden indeholder. Og så må de økologiske fødevarerproducenter gerne tænke mere på smag og kvalitet.

Kemikaliefri produkter og valgmuligheder (53 stemmer)

Det er et stort ønske at få begrænset brugen af kemikalier i fremstilling af fødevarer og andre produkter. Bekymringen over kemikalie-brugen gælder både folkesundheden (allergi med mere) og belastningen af miljøet (luft, vand, dyr). Borgerne ønsker mulighed for at vælge produkter uden kemi, produkter der er sundheds- og miljømæssigt forsvarlige, renere produkter og viden om, hvordan de er fremstillet. En idé er at udvikle redskaber til at belønne dem, der ikke sviner – det skal kunne betale sig at gøre noget godt for mennesker og miljø.

Udnyt energien bedre – også de vedvarende energikilder (47 stemmer)

Der skal sættes mere på vedvarende energi i fremtiden. Energiforbruget og valget af energikilder er væsentligt at gøre noget ved for at begrænse forurening og CO₂-udslip. Energien skal bruges med omtanke og der skal sættes mere på vedvarende energi. Det ønsker borgerne på de tre høringer, som led i at udnytte naturens ressourcer på en mere bæredygtig måde og begrænse CO₂-udslip. Klimaforandringerne vækker bekymring – drivhuseffekt skal undgås.

Der skal forskes i, hvordan man kan udnytte alternative energikilder – sol, vand, vind – og penge kan fx komme fra de afgifter, man lægger på energikilder som kul, olie og benzin.

Ved at udnytte alternative energikilder spares der på de ikke-fornyelige ressourcer – hvorfor ikke gøre det, konsekvenserne ved at lade være kan blive store, som en gruppe borgere udtrykker det.

Sikring af ressourcer – grundvand, drikkevand (41 stemmer)

Det er nødvendigt at ændre vores brug af ressourcer, hvis vi skal styrke en bæredygtig udvikling. Den vurdering kan borgerne mødes om, uanset hvilken landsdel de kommer fra. Ønsket om at undgå unødigt ressourcepild går igen i mange af de udfordringer til bæredygtig udvikling, som borgerne peger på, således også når det gælder energi, affald og produkternes livscyklus. Det nuværende ressourceforbrug opfattes som helt

uholdbart. Konkret er der brug for at beskytte drikkevandsressourcerne – både ved kilden og ved at økonomisere med forbruget af vand.

By og bolig (32 stemmer)

En gruppe af borgere i hver af de tre kommuner ønsker bedre byplanlægning, grønne områder og bæredygtigt boligbyggeri for at fremme bæredygtig udvikling. Tre udfordringer er ikke mange, men hver især fik de relativt mange point, så det er udfordringer, der ligger flere borgere stærkt på sinde.

Udgiver

Teknologirådet
Antonigade 4
DK - 1106 København K
Tel. 33 32 05 03
rtt@tekno.dk

Redaktion

Morten Jastrup (ansv.)
Mette Bom
Ida Leisner

Abonnement

Gratis pr. email
Tilmelding på:
rtt@tekno.dk
Tidligere nyhedsbreve findes på:
www.tekno.dk/rtt.htm